Jäätmeseaduse muutmise seadus

§ 1. Jäätmeseaduse muutmine

Jäätmeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõike 1^1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) välisõhku paisatavad gaasilised heited ning geoloogilise säilitamise eesmärgil kogutud ja transporditud ning geoloogiliselt säilitatav süsinikdioksiid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135);“;

2) seadust täiendatakse §-dega 10^3–10^7 järgmises sõnastuses:
„**§ 10^3. Digiplatvorm**

Digiplatvorm on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1–102), artikli 3 punktis i määratletud digiplatvorm.

§ 10^4. Tarbija

Tarbija käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase ega kutsetegevusega.

§ 10^5. Lõppkasutaja

Lõppkasutaja on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.06.2019, lk 1–44), artikli 3 punktis 21 määratletud lõppkasutaja.

§ 10^6. Sotsiaalmajanduse üksus

Sotsiaalmajanduse üksus on eraõiguslik juriidiline või füüsiline isik, kes pakub kaupu või osutab teenuseid ja tegutseb kooskõlas järgmiste põhimõtetega:
1) inimeste ning sotsiaalse või keskkonnakasu kasumist tähtsamaks pidamine;
2) kogu kasumi või suurema osa kasumist ja ülejäägist reinvesteerimine sotsiaalsete või keskkonnaeesmärkide saavutamiseks ja sellise tegevuse elluviimiseks, mis on selle üksuse liikmete või kasutajate või ühiskonna huvides;
3) demokraatlik või kaasav juhtimine.

§ 10^7. Tarbijale mõeldud müümata toode

Tarbijale mõeldud müümata toode on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1781, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainiõuete sätestamise raamistik, muudetakse direktiivi (EL) 2020/1828 ja määrust (EL) 2023/1542 ning tunnistatakse kehtetuks

direktiiv 2009/125/EÜ (ELT L, 2024/1781, 28.06.2024), artikli 2 punktis 37 määratletud tarbijale mõeldud müümata toode.“;

3) paragrahvi 21 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

4) seadust täiendatakse §-dega 22^7 ja 22^8 järgmises sõnastuses:
„§ 22^7. Toidujäätmete tekke vähendamine ja vältimine

(1) Iga tegevuse juures rakendatakse sobivaid toidujäätmete tekke vältimise ning toidu annetamise ja muul viisil inimtarbimiseks ümberjaotamise meetmeid, et vältida ja vähendada toidujäätmete teket kogu toidutarneahelas toidu esmatootmisest lõpptarbimiseni.

(2) Toidu annetamine ja muul viisil inimtarbimiseks ümberjaotamine käesoleva seaduse tähenduses on tegevus, mille käigus muidu raisku minev tarbimiseks kõlblik toit suunatakse tasuta või sümboolse tasu eest inimestele.

(3) Toidukäitleja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 lõike 3 tähenduses peab tegevuskoha põhjal arvestust kalendriaasta jooksul oma tegevuses tekkinud toidujäätmete ja annetatud toidu koguse üle, kui tegemist on:
1) jaemüügiga tegeleva ettevõtjaga, kelle põhitegevusala on toidukaupade jaemüük ja kellel on vähemalt üks füüsiline toidukauplus müügipinnaga vähemalt 400 m²;
2) hulgimüügiga tegeleva ettevõtjaga, välja arvatud vahendusteenuse osutaja, kelle põhitegevusala on toidukaupade hulgimüük ja kelle eelmise majandusaasta müügitulu ületas viis miljonit eurot;
3) toidu töötlemisega tegeleva ettevõtjaga, kelle põhitegevusala on toiduainete tootmine ja kelle eelmise majandusaasta müügitulu ületas kaks miljonit eurot;
4) toitlustamisega tegeleva ettevõtjaga, kelle põhitegevusala on restoranitegevus või toitlustamine ja kelle eelmise majandusaasta müügitulu ületas kaks miljonit eurot.

(4) Toidukäitleja valib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud arvestuse pidamise meetodi, arvestades oma tegevuse eripära. Arvestus võib põhineda otsesel mõõtmisel või põhjendatud hinnangul. Kasutatud meetod ja hinnangu aluseks olevad andmed dokumenteeritakse viisil, mis võimaldab koguseid kontrollida ning eri perioodide andmeid võrrelda.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3, 7 ja 10 ning käesoleva seaduse § 22^8 lõikes 1 sätestatud kohustusi ei kohaldata ettevõtjale, kelle põhitegevusala on seotud alkoholiseaduse § 2 lõike 1 tähenduses alkoholi tootmise, alkoholi jae- või hulgimüügi või jookide serveerimisega.

(6) Toidukäitleja säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmeid vähemalt kolm aastat alates toidukäitlemise aasta lõpust ning esitab need järelevalveasutusele selle taotluse korral.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud jaemüügiga tegelev ettevõtja avalikustab oma veebilehel hiljemalt 31. jaanuariks eelmisel kalendriaastal annetatud toidu massi osakaalu maha kantud toidu massist. Osakaalu arvutamisel jäetakse nii annetatud kui ka maha kantud toidu massist välja alkohol.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud avalikustamise kohustus loetakse täidetuks ka juhul, kui nimetatud lõikes nõutud andmed on avalikustatud ettevõtja või tema emaettevõtja kestlikkus- või keskkonnaaruandes ettevõtja kohta eraldi ning ettevõtja veebilehel on hiljemalt lõikes 7 sätestatud tähtpäevaks viide nendele andmetele.

(9) Maha kantud toit käesoleva seaduse tähenduses on algselt inimtarbimiseks ettenähtud toit, mis on ettevõtja arvestuses müügist või kasutusest kõrvaldatud, sealhulgas annetamiseks üle antud või inimtarbimiseks kõlbmatuks muutunud toit.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud toidukäitleja peab ja rakendab toidujäätmete tekke vältimise tegevuskava kas eraldi dokumendina või osana muust dokumendist, sealhulgas tegevuskavast, kvaliteedi-, keskkonna- või arengudokumendist.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud tegevuskava koostamisel ja ajakohastamisel võetakse aluseks lõike 3 kohaselt peetud arvestuse andmed. Tegevuskava peab sisaldama vähemalt:
1) ülevaadet lõike 3 kohaselt peetud arvestuse alusel ettevõtja tegevuses tekkinud toidujäätmete ja asjakohasel juhul annetatud toidu kogusest ning peamistest toidujäätmete tekkekohtadest ja -põhjustest;
2) eesmärke ja põhimõtteid toidujäätmete tekke vähendamiseks ja vältimiseks, sealhulgas asjakohasel juhul töötajate ja tarbijate teadlikkuse suurendamiseks, töötajate koolitamiseks, tehnoloogiliste lahenduste rakendamiseks ning tarbimiseks kõlbliku toidu annetamiseks või muul viisil inimtarbimiseks ümberjaotamiseks;
3) lõike 3 kohaselt peetud arvestuse andmete põhjal kavandatavaid tegevusi käesoleva lõike punktis 2 nimetatud eesmärkide ja põhimõtete saavutamiseks;
4) tegevuste rakendamise eest vastutavat isikut või isikuid;
5) tegevuskava ajakohastamise korda.

§ 22^{8}. Toidu annetamine ja inimtarbimiseks ümberjaotamine

(1) Toidukäitleja teeb toidujäätmete tekke vähendamiseks vähemalt ühele toidu ümberjaotamise organisatsioonile ettepaneku koostöölepingu sõlmimiseks tarbimiseks kõlbliku realiseerimata toidu annetamiseks, kui tegemist on:
1) jaemüügiga tegeleva ettevõtjaga, kelle põhitegevusala on toidukaupade jaemüük ja kellel on vähemalt üks füüsiline toidukauplus müügipinnaga vähemalt 400 m²;
2) hulgimüügiga tegeleva ettevõtjaga, välja arvatud vahendusteenuse osutaja, kelle põhitegevusala on toidukaupade hulgimüük ja kelle eelmise majandusaasta müügitulu ületas viis miljonit eurot;
3) toidu töötlemisega tegeleva ettevõtjaga, kelle põhitegevusala on toiduainete tootmine ja kelle eelmise majandusaasta müügitulu ületas kaks miljonit eurot.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu alusel annetamine tuleb korraldada nii, et toidukäitlejale kaasnevad kulud on mõistlikud. Mõistlikuks loetakse kulud, mis on proportsionaalsed, kooskõlas ettevõtja tegevusala ja mahuga, ei too kaasa ebamõistlikku majanduslikku koormust ega eelda ettevõtja tegevuse mahtu ja annetamisvõimalusi arvestades ebaproportsionaalseid lisainvesteeringuid.

(3) Toidu ümberjaotamise organisatsioon käesoleva seaduse tähenduses on juriidiline isik, kes kogub, võtab vastu või vahendab tarbimiseks kõlblikku annetatud toitu mittetulunduslikul eesmärgil, et see jõuaks inimestele, eelkõige abivajajatele.

(4) Toidu annetamisele ja toidu muul viisil inimtarbimiseks ümberjaotamisele kohaldatakse toidu käitlemist reguleerivaid õigusakte.“;

5) paragrahvi 23 täiendatakse lõigetega 1^{15} ja 1^{16} järgmises sõnastuses:
„(1^{15}) Tekstiiltoodete, tekstiiliga seotud toodete või jalatsite tootja (edaspidi koos ka *tekstiiltoodete tootja*) käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik, kes

sõltumata müügiviisist, kaasa arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud sidevahendi abil sõlmitud lepinguga müük:
1) omab tegevuskohta Eestis ja valmistab oma nime või kaubamärgi all Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisas loetletud tekstiiltooteid, tekstiiliga seotud tooteid või jalatseid (edaspidi koos ka *tekstiiltooted*) või laseb need tooted disainida või valmistada ning turustab neid esimest korda oma nime või kaubamärgi all Eestis;
2) omab tegevuskohta Eestis ja müüb Eestis oma nime või kaubamärgi all edasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisas loetletud tekstiiltooteid, mille on valmistanud muu ettevõtja ning mis ei kanna selle muu ettevõtja nime, tootemarki ega kaubamärki;
3) omab tegevuskohta Eestis ja laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisas loetletud tekstiiltooteid, mis on pärit teisest Euroopa Liidu liikmesriigist või väljastpoolt Euroopa Liitu;
4) müüb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisas loetletud tekstiiltooteid sidevahendi abil sõlmitud lepinguga otse Eestis olevatele lõppkasutajatele, olenemata sellest, kas tegu on kodumajapidamisega või mitte, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1^{16}) Tekstiiltoodete tootjana ei käsitata tootjaid, importijaid ja turustajaid ega muid füüsilisi ja juriidilisi isikuid ulatuses, milles nad tarnivad turul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisas loetletud kasutatud tekstiiltooteid, tekstiiliga seotud tooteid või jalatseid (edaspidi koos ka *kasutatud tekstiiltooted*), mis on hinnatud korduskasutuskõlblikuks, või samas lisas loetletud tekstiiltooteid, mis on saadud kasutatud või jäätmeteks muutunud toodetest või nende osadest, ega personaliseeritud tooteid tootvaid iseenda tööandjana tegutsevaid rätsepaid.“;

6) paragrahvi 23 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Käesoleva seaduse tähenduses tootjate ühendus on mittetulundusühing või muu majanduslikku tulu mittetaotlev juriidiline isik, kelle liikmeteks on üksnes tootjad või tootjate ühendused ning kes rahaliselt või rahaliselt ja tegevuslikult korraldab tootja laiendatud vastutuse kohustuste täitmist tootja nimel.“;

7) paragrahvi 23 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(7) Digiplatvormi pakkujal, kes võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, on õigus registreerida end tootjana ja täita oma kauplejate eest laiendatud tootjavastutuse kohustusi. Digiplatvormi pakkuja peab registreerimisel esitama nende kauplejate nimed, kelle nimel ta laiendatud tootjavastutuse kohustusi täidab.“;

8) paragrahvi 23^1 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast tekstiosa „§ 23 lõike 4^1“ tekstiosaga „ja § 25^4 lõike 5“;

9) paragrahvi 25 lõiget 2 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:
„11) tekstiiltooted.“;

10) paragrahvi 25 lõiget 3 täiendatakse punktiga 11 järgmises sõnastuses:
„11) tekstiiltoode, tekstiiliga seotud toode või jalats (edaspidi koos ka *tekstiiltoode*) – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ IVc lisas loetletud tekstiiltoode, tekstiiliga seotud toode või jalats.“;

11) paragrahvi 25^1 täiendatakse lõikega 4^1 järgmises sõnastuses:
„(4^1) Tekstiiltoodete tootja, kelle asukoht on väljaspool Euroopa Liitu, kuid kes sõltumata müügiviisist laseb nimetatud probleemtooteid majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule,

võib kirjaliku volitusega määrata laiendatud tootjavastutuse kohustusi enda nimel täitma tootjate ühenduse.“;

12) paragrahvi 25^1 lõiget 6 täiendatakse pärast tekstiosa „tööstuslikest patareidest ja akudest“ tekstiosaga „, tekstiiltoodetest“;

13) paragrahvi 25^1 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:
„(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud rahalised vahendid, mis on ette nähtud patarei- ja akujäätmete käitluskulude katmiseks laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmata jätmise korral, sealhulgas tegevuse alalise lõpetamise või maksejõuetuse korral, ei kuulu tootja või tootjate ühenduse pankrotivara hulka.“;

14) seadust täiendatakse §-dega 25^3–25^6 järgmises sõnastuses:
„§ 25^3. Tekstiiltoodetega seotud kulude katmine

(1) Tekstiiltoodete tootja peab kandma oma turule lastud probleemtootega seotud kulud, mis:
1) tekivad nende kasutatud toodete kogumisel korduskasutuseks ning jäätmeteks muutunud toodete liigiti kogumisel korduskasutuseks ettevalmistamiseks ja ringlussevõtuks;
2) tekivad kogutud kasutatud ja jäätmeteks muutunud toodete transportimisel järgnevaks korduskasutuseks sortimise või ettevalmistamise ja ringlussevõtu toiminguteks;
3) tekivad kasutatud ja jäätmeteks muutunud toodete sortimisel, korduskasutuseks ettevalmistamisel, ringlussevõtul, muul taaskasutamise toimingul ning kõrvaldamisel;
4) tekivad selliste jäätmete kogumisel, transportimisel ja töötlemisel, mille on tekitanud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 nimetatud toimingute tulemusena sotsiaalmajanduse üksus või muu kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltoodete liigiti kogumise võrgustiku osaline;
5) tekivad riikliku jäätmete sortimise uuringu käigus ja mille suurus on arvutatud käesoleva seaduse § 59^3 lõikes 3 nimetatud hinnavalemi järgi;
6) tekivad teabe andmisel, sealhulgas teabekampaaniate kaudu, probleemtoote kestliku tarbimise, jäätmetekke vältimise, korduskasutuse, korduskasutuseks ettevalmistamise, sealhulgas parandamise, ringlussevõtu, muu taaskasutamise ning kõrvaldamise kohta;
7) tekivad käesoleva seaduse § 26^1 lõike 1^1 alusel probleemtooteregistris registreerimise ja registrisse andmete esitamisega;
8) tekivad teadus- ja arendustegevuse toetamisel, et parandada tootedisaini Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1781 artiklis 5 osutatud tooteaspektide puhul, ning jäätmetekke vältimise ja jäätmekäitlustoimingute toetamisel kooskõlas jäätmehierarhiaga, et suurendada kiu kiuna ringlussevõttu, ilma et see piiraks Euroopa Liidu riigiabireeglite kohaldamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 osutatud kulud, mis tuleb katta, ei tohi ületada nimetatud lõikes osutatud teenuste kulutõhusal osutamisel tekkivaid kulusid ja need määratakse kindlaks läbipaistval viisil osalejate vahel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 8 nimetatud kulude kandmine lepitakse kirjalikult kokku teadus- ja arendustegevuse korraldajaga ning kulude suurus arvutatakse proportsionaalselt tootja turuosaga.

(4) Teadus- ja arendustegevuse korraldaja on teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud isik.

(5) Kiu kiuna ringlussevõtt käesoleva seaduse tähenduses on jäätmete taaskasutamise toiming, mille käigus jäätmematerjalid töödeldakse kiududeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1007/2011 tekstiilkiudude nimetuste ja tekstiiltoodete kiukoostise märgistamise ja

tähistamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 73/44/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 96/73/EÜ ja 2008/121/EÜ (ELT L 272, 18.10.2011, lk 1–64), artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses, et kasutada neid nende esialgsel või muul eesmärgil. See ei hõlma jäätmete energiakasutust ja töötlemist materjalideks, mida kasutatakse kütusena.

§ 25[4]. Tekstiiltoodete tootjate ühenduste erinõuded

(1) Tekstiiltoodete tootjate ühendustele kohaldatakse lisaks käesolevas seaduses tootjate ühendusele kehtestatud üldnõuetele käesolevas paragrahvis sätestatud erinõudeid.

(2) Tekstiiltoodete tootjate ühendus võib täita tootja nimel tootja laiendatud vastutuse kohustust üksnes juhul, kui ta tõendab ülesannete täitmiseks vajalikku pädevust jäätmekäitluse ja kestlikkuse valdkonnas.

(3) Pädevuse tõendamiseks peab tekstiiltoodete tootjate ühendusel olema vähemalt üks pädev isik, kellel on:
1) keskkonna-, jäätmekäitlus- või materjalitehnoloogia, tootearenduse või muu tekstiilijäätmete käitlemisega seotud erialane teise astme kõrgharidus või sellele vastav kvalifikatsioon või
2) vähemalt kolmeaastane töökogemus jäätmekäitluse, ringmajanduse või kestlikkuse valdkonnas.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kvalifikatsiooni tõendava dokumendi koopia või andmed erialase töökogemuse kohta esitatakse enne tegevuse alustamist probleemtooteregistrile registreerimistaotlusega.

(5) Lisaks käesoleva seaduse § 23 lõikes 4[1] sätestatud nõuetele peab tekstiiltoodete tootjate ühendus tagama, et tasud, mida tootjad neile maksavad, vastavad järgmistele tingimustele:
1) need põhinevad asjaomaste toodete massil ja asjakohasel juhul kogusel ning neid kohandatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1781 alusel kehtestatud ökodisaininõuete järgi, mis on asjakohased tekstiiltoodetest jäätmete tekke vältimiseks ja nende jäätmete käitlemiseks kooskõlas jäätmehierarhiaga, võttes arvesse nende nõuetega seotud mõõtmismetoodikaid, mis on kehtestatud nimetatud määruse või muude Euroopa Liidu õigusaktide alusel, millega sätestatakse nende toodete ühtlustatud kestlikkuskriteeriumid ja mõõtmismeetodid ning tagatakse toodete keskkonnakestlikumaks ja ringluspõhisemaks muutmine;
2) nende puhul võetakse arvesse tootjate ühenduse saadavat tulu kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltoote korduskasutusest või korduskasutuseks ettevalmistamisest ning ringlussevõtust saadud teisese toorme väärtust;
3) nende puhul tagatakse, et tekstiiltoodete tootjaid koheldakse võrdselt, olenemata nende päritolust või suurusest, ning ei tekitata tootjatele, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kes toodavad asjaomaseid probleemtooteid väikeses koguses, ebaproportsionaalselt suurt koormust.

(6) Tekstiiltoodete tootjalt, kellel on vähem kui kümme töötajat ning kelle aastakäive ja aastabilanss ei ületa kaht miljonit eurot, nõuab tootjate ühendus, et tootja esitab kord aastas ainult esimest korda turul kättesaadavaks tehtud toodete koguse massina.

(7) Tekstiiltoodete tootjate ühendus tagab andmetöötluse, säilitamise ja aruandluse jooksul oma valduses olevate andmete konfidentsiaalsuse ärisaladusena käsitatava teabe või sellise teabe korral, mis on otseselt seostatav tootja või tema volitatud esindajaga, kehtestades ranged turvameetmed ja andmekaitsestandardid, et kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste

andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1) vältida loata juurdepääsu või võimalikke andmetega seotud rikkumisi.

(8) Tekstiiltoodete tootjate ühendus avaldab hiljemalt 31. jaanuaril eelmise kalendriaasta kohta oma veebilehel äri- ja tööstussaladust hoides järgmise teabe:
1) esimest korda turul kättesaadavaks tehtud tekstiiltoodete kogus massina;
2) kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltoodete liigiti kogutud kogus massina, märkides tarbijale mõeldud müümata tooted eraldi;
3) tootjate ühenduse saavutatud korduskasutuse, korduskasutuseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu määrad, märkides eraldi kiu kiuna ringlussevõtu määra;
4) muu taaskasutamise ja kõrvaldamise määrad;
5) kasutatud ja korduskasutuskõlblikuks hinnatud tekstiiltoodete ekspordimäärad ning jäätmeteks muutunud samade toodete ekspordimäärad;
6) teave jäätmekäitlejate valiku menetluse kohta.

(9) Tootjate ühendused näevad jäätmekäitlejate valikuks ette läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse, mis põhineb läbipaistvatel hindamiskriteeriumidel ega tekita seejuures ebaproportsionaalselt suurt koormust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Valikumenetluse eesmärk on hankida:
1) jäätmekäitlusteenuseid jäätmekäitlejatelt;
2) edasist jäätmetöötlust.

§ 25[5]. Tekstiiltoodete kogumise võrgustik

(1) Tekstiiltoodete tootjate ühendus tagab tekstiiltoote tootja turule lastud kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltoodete tasuta kogumise võrgustiku toimimise, sõltumata toote olemusest, materjali koostisest, seisukorrast, nimetusest, tootemargist, kaubamärgist või päritolust.

(2) Kogumisvõrgustik peab hõlmama kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltoodete kogumist ja vedu, sealhulgas sobivate kogumismahutite ja veokonteinerite tasuta pakkumist tootjate ühenduse kogumisvõrgustikku kuuluvatele kogumispunktidele.

(3) Kogumisvõrgustik peab katma kogu riigi territooriumi, võttes arvesse elanike arvu ja rahvastikutihedust, kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltoodete eeldatavat kogust, juurdepääsetavust ja lähedust lõppkasutajatele, ega või piirduda üksnes piirkondadega, kus nende toodete kogumine ja järgnev käitlemine on kasumlik.

(4) Kogumisvõrgustik koosneb kogumispunktidest, mille on loonud tekstiiltoodete tootjate ühendus ja tema nimel tegutsev jäätmekäitleja koostöös sotsiaalmajanduse üksuse, jaemüüja, ametiasutuse või kolmanda isikuga, kes nende asutuste nimel kasutatud ja jäätmeteks muutunud kõnealuseid tooteid kogub, ning muudest vabatahtlikult käitatavatest kogumispunktidest. Tootjate ühendus korraldab koostöös nimetatud osalejatega kogumisvõrgustiku kaudu nende toodete tasuta kogumise ning tagab kogumise koordineeritud toimimise kogu võrgustiku ulatuses.

(5) Tekstiiltoodete tootjate ühendus ei tohi keelduda lubamast kohalikul ametiasutusel, sotsiaalmajanduse üksusel ja muul korduskasutusettevõtjal osaleda kogumisvõrgustikus.

(6) Tootjate ühendus hindab korrapäraselt kogumisvõrgustiku ja teavitustegevuse tulemuslikkust, võttes muu hulgas arvesse riikliku sortimisuuringu tulemusi. Tulemuste põhjal tootjate ühendus vajadusel laiendab oma kogumisvõrgustikku ja teabekampaaniaid.

(7) Tekstiiltoodetest tekkinud jäätmeid võib koguda sama kogumisvõrgustiku kaudu koos muust tekstiilist tekkinud jäätmetega, kui nende eraldi kogumine ei anna võrreldes koos kogumisega olulist eelist korduskasutuse, korduskasutuseks ettevalmistamise või ringlussevõtu seisukohalt, arvestades kättesaadavat tehnoloogiat, kulutõhusust ja saavutatavat keskkonnakasu.

(8) Muu tekstiiltoode käesoleva seaduse tähenduses on tekstiiltoode, tekstiiliga seotud toode või jalats (edaspidi koos ka *muu tekstiiltoode*), mida ei ole nimetatud käesoleva seaduse § 25 lõike 3 punktis 11.

(9) Kui tekstiiltoodetest tekkinud jäätmeid kogutakse muu tekstiiltootest tekkinud jäätmetega samas kogumisvõrgustikus, lepivad kohaliku omavalitsuse üksus ja tootjate ühendus kokku nende jäätmete kogumise ja käitlemise korralduse ning kogumise ja käitlemisega seotud kulude katmise.

§ 25^{6}. Sotsiaalmajanduse üksus tekstiiltoodete kogumise võrgustikus

(1) Sotsiaalmajanduse üksusel on lubatud pidada ja käigus hoida oma tekstiiltoodete liigiti kogumise punkte ning teda koheldakse punktide asukohas võrdselt või eelistatult võrreldes teiste kogumisvõrgustikus osalejatega.

(2) Sotsiaalmajanduse üksus, kes on osa tootjate ühenduse loodud tekstiiltoodete kogumise võrgustikust, ei pea kogutud, kasutatud ja jäätmeteks muutunud tooteid tootjate ühendusele üle andma.

(3) Sotsiaalmajanduse üksus esitab vähemalt kord aastas probleemtooteregistrisse andmeid käesoleva seaduse § 26^{1} lõike 2 alusel kehtestatud nõuete ja korra kohaselt.“;

15) paragrahvi 26 täiendatakse lõigetega 1^{8}–1^{12} järgmises sõnastuses:
„(1^{8}) Kasutatud ja jäätmeteks muutunud tekstiiltooteid, mis kogutakse liigiti, käsitatakse kogumisel jäätmetena, välja arvatud juhul, kui lõppkasutaja annab toote otse üle ning korduskasutusettevõtja või sotsiaalmajanduse üksus hindab selle kogumispunktis otseselt ja asjatundlikult korduskasutuskõlblikuks.

(1^{9}) Kasutatud tekstiiltoode, tekstiiliga seotud toode või jalats (edaspidi koos ka *kasutatud tekstiiltoode*) on liigiti kogutud tekstiiltoode, tekstiiliga seotud toode või jalats, mille lõppkasutaja kasutuselt kõrvaldab, olenemata sellest, kas ta teeb seda kavatsuse ja võimalusega seda korduskasutada või mitte.

(1^{10}) Kasutatud tekstiiltoode on hinnatud korduskasutuskõlblikuks, kui see on pärast kogumist, sortimist ja korduskasutuseks ettevalmistamist või kogumispunktis toimunud otsesel ja asjatundlikul hindamisel hinnatud korduskasutuskõlblikuks.

(1^{11}) Käesoleva paragrahvi lõikes 1^{8} nimetatud otsese ja asjatundliku korduskasutuskõlblikuks hindamise teeb lõppkasutaja poolt kogumispunktis otse üle antud kasutatud tekstiiltootele korduskasutusettevõtja või sotsiaalmajanduse üksus. Hindajaks on toodet kogumispunktis vastu võttev isik, kellel on selleks vajalikud teadmised ja oskused. Hindamisel tehakse visuaalse ja vajaduse korral funktsionaalse kontrolli alusel kindlaks, et:

1) toodet saab selle seisundit arvestades kasutada selle ettenähtud eesmärgil;
2) toode vastab selle kasutamise suhtes kohaldatavatele tehnilistele nõuetele ja õigusnormidele;
3) toote kasutamine ei avalda negatiivset mõju keskkonnale ega inimese tervisele.

(1^{12}) Muu tekstiiltoote, kõrvaldatud ning tarbijale mõeldud müümata tekstiiltoote puhul tuleb tekstiilmaterjalide ja -esemete eri fraktsioonid hoida jäätmetekkekohas eraldi, kui selline eraldamine hõlbustab järgnevat korduskasutust, korduskasutuseks ettevalmistamist või ringlussevõttu, sealhulgas kiu kiuna ringlussevõttu, kui tehnoloogia areng seda võimaldab. Selline eraldamine tehakse kulutõhusal viisil, et maksimeerida ressursi taaskasutamist ja keskkonnakasu.“;

16) paragrahvi 26^{1} lõige 1^{1} muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1^{1}) Tootja ja tootjate ühendus peab end registreerima probleemtooteregistris enne tegevuse alustamist ja esitama registrisse andmeid.“;

17) paragrahvi 26^{10} lõige 6 punkti 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) turule laskmine on toote turule laskmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punkti 2 tähenduses;“;

18) seadust täiendatakse §-dega 26^{22}–26^{25} järgmises sõnastuses:
„**§ 26^{22}. Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiiltoodete vedu riikide vahel**

(1) Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiiltoodete, tekstiiliga seotud toodete või jalatsite (edaspidi koos ka *korduskasutuskõlblikud tekstiiltooted*) riikidevahelise veo korral võivad Keskkonnaamet ning Maksu- ja Tolliamet oma pädevuse piires kontrollida kõiki saadetisi, mille puhul on põhjendatud kahtlus, et need kujutavad endast jäätmeid. Kontrolli eesmärk on veenduda, et saadetised vastavad käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud miinimumnõuetele.

(2) Majandus- või kutsetegevuse korras korduskasutuskõlblike tekstiiltoodete saatmisel peab nendega kaasas olema vähemalt järgmine teave:
1) toote müügi või omandiõiguse üleminekuga seotud koopia arvest ja lepingust, mis tõendab, et saadetises olev toode on mõeldud otseseks korduskasutuseks ning on selleks sobiv;
2) tõendid eelneva sortimise või korduskasutuskõlblikkuse hindamise kohta, mis on tehtud kooskõlas käesoleva seaduse ja asjakohaste Euroopa Liidu õigusaktidega, esitatuna iga saadetises sisalduva tekstiilipaki kohta dokumenteeritud andmete koopiana ning protokollina, mis sisaldab kogu nõutud teavet;
3) deklaratsioon, mille koostab füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses on korduskasutuskõlblikud tekstiiltooted ja kes majandus- või kutsetegevuse käigus korraldab nende vedu, kinnitusega, et ükski saadetises olev materjal ei kujuta endast jäätmeid käesoleva seaduse § 2 lõike 1 tähenduses.

(3) Korduskasutuskõlblike tekstiiltoodete saadetise dokument peab olema kindlalt, kuid mitte jäädavalt kinnitatud pakendile ning sisaldama vähemalt järgmist:
1) andmed sortimis-, otsese ja asjatundliku korduskasutuskõlblikkuse hindamise või korduskasutuseks ettevalmistamise toimingute kohta;
2) saadetises sisalduvate esemete kirjeldus sortimistaseme järgi, sealhulgas vajaduse korral rõiva liik, suurus, värv, sooline jaotus, materjalikoostis või muu korduskasutust toetav omadus;
3) selle ettevõtja nimi ja aadress, kes vastavalt tehtud toimingule vastutab lõpliku sortimise, otsese ja asjatundliku korduskasutuskõlblikkuse hindamise või korduskasutuseks ettevalmistamise eest.

(4) Korduskasutuskõlblike tekstiiltoodete saadetis peab olema veol, peale- ja mahalaadimisel asjakohaselt kaitstud kahjustuste eest, sealhulgas piisavalt pakendatud, ja koorem olema korrektselt virnastatud, et tagada toodete terviklikkuse ja korduskasutuskõlblikkuse säilimine kogu veo vältel.

(5) Kui Keskkonnaamet teeb kontrolli käigus kindlaks, et saadetis ei vasta korduskasutuskõlbliku tekstiiltoote nõuetele, ning kahtlustab, et saadetis sisaldab jäätmeid, võib ta nõuda saadetise analüüsi, kontrolli ja ladustamise kulude hüvitamist tekstiiltoodete tootjalt, tema nimel tegutsevalt kolmandalt isikult või muult saadetise korraldajalt.

§ 26[23]. Digiplatvormi pakkuja teabe küsimise kohustus ja tekstiiltoodete tootja teabe esitamise kohustus

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065 artikli 30 lõike 1 punktide d ja e järgimiseks peab nimetatud määruse III peatüki 4. jao kohaldamisalasse kuuluv digiplatvormi pakkuja, kes võimaldab tarbijal sõlmida sidevahendi abil lepinguid tekstiiltoodete tootjaga, kes pakub neid tooteid liidus asuvatele tarbijatele, saama tootjalt enne oma teenuse kasutamise lubamist järgmise teabe:
1) teave registreerimise kohta tootjate registris Euroopa Liidu liikmesriigis, kus tarbija asub, ja tootja registreerimisnumber selles registris;
2) tootja kinnitus, et ta pakub digiplatvormi kaudu üksnes selliseid tekstiiltooteid, mille puhul on Euroopa Liidu liikmesriigis, kus tarbija asub, täidetud laiendatud tootjavastutuse nõuded.

(2) Tekstiiltoodete tootja esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe digiplatvormi pakkujale ning vastutab esitatud teabe õigsuse eest.

§ 26[24]. Tekstiiltoodete tootja kohustus esitada teavet ekspediitorteenuse osutajale

(1) Tekstiiltoodete tootja, kes pakub neid tooteid liidus asuvatele lõppkasutajatele, peab esitama käesoleva seaduse § 26[23] lõikes 1 nimetatud teabe Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 11 osutatud teenuste kohta ekspediitorteenuse osutajale temaga lepingu sõlmimise ajal.

(2) Ekspediitorteenuse osutaja käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 11 määratletud ekspediitorteenuse osutaja.

§ 26[25]. Ekspediitorteenuse osutaja hoolsuskohustus ja tekstiiltoodete tootja vastutuskohustus

(1) Ekspediitorteenuse osutaja teeb tekstiiltoodete tootjalt käesoleva seaduse § 26[23] lõikes 1 nimetatud teabe saamisel ning selle tootjaga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 11 osutatud teenuseid käsitleva lepingu sõlmimise ajal kõik endast oleneva, et hinnata, kas kõnealune teave on usaldusväärne ja täielik, kasutades selleks:
1) riigi või liidu poolt kättesaadavaks tehtud vabalt juurdepääsetavat ametlikku veebiandmebaasi;
2) internetipõhist kasutajaliidest;
3) tootja esitatud lisadokumente.

(2) Käesoleva seaduse § 26[23] lõikes 1 nimetatud ja esitatud teabe õigsuse eest vastutab tekstiiltoodete tootja. Tootja peab ekspediitorteenuse osutaja nõudmisel viivitamata parandama ebaõige teabe või täiendama või ajakohastama puudulikku või aegunud teavet.

(3) Kui ekspediitorteenuse osutaja saab selle kohta piisavalt andmeid või tal on põhjust arvata, et tootjalt saadud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teave on ebaõige, puudulik või ei ole ajakohane, nõuab ta, et tootja parandaks teabe viivitamata või täiendaks või ajakohastaks seda.

(4) Kui tootja teavet ei paranda, täienda ega ajakohasta, peatab ekspediitorteenuse osutaja viivitamata kuni teabe korrektse esitamiseni tootjale oma teenuse osutamise tekstiiltoodete pakkumiseks liidus asuvatele lõppkasutajatele.

(5) Ekspediitorteenuse osutaja teavitab tootjat peatamise põhjustest.

(6) Tekstiiltoodete tootja võib vaidlustada ekspediitorteenuse osutaja teenuse peatamise selle liikmesriigi kohtus, kus ekspediitorteenuse osutaja on asutatud.“;

19) paragrahvi 31 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „ulatuses“ tekstiosaga „, ning tagab liigiti kogumiseks vajaliku taristu olemasolu ja liigiti kogumise punktide piisava katvuse“;

20) paragrahvi 31 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „tekstiili-“ tekstiosaga „muu tekstiiltoote-“;

21) paragrahvi 39 täiendatakse lõikega 3^5 järgmises sõnastuses:
„(3^5) Käesoleva paragrahvi lõike 3^2 punktis 4 nimetatud toidujäätmete tekke vältimise eriprogramm peab sisaldama meetmeid, mis hõlmavad vähemalt järgmist:
1) käitumisharjumuste muutmisega seotud sekkumiste väljatöötamine ja toetamine, et vähendada toidujäätmeid, ning teabekampaaniad, et suurendada teadlikkust toidujäätmete tekke vältimisest;
2) toidutarneahelas ebatõhususe kindlakstegemine ja sellega tegelemine, kõigi toidutarneahelas osalejate koostöö toetamine, tagades vältimismeetmete kulude ja tulude õiglase jaotuse;
3) toidu annetamise ja muul viisil toidu ümberjaotamise soodustamine, tagades eelistuse, et toit jääb inimeste toiduks, seda ei kasutata söödaks ega töödelda toiduks mittekasutatavaks tooteks;
4) koolituste ja oskuste arendamise toetamine;
5) rahastamisvõimalustele juurdepääsu hõlbustamine, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja sotsiaalmajanduse üksuste jaoks;
6) innovatsiooni ja tehnoloogiliste lahenduste soodustamine ja edendamine.“;

22) paragrahvi 42 lõike 3 punkti 6 täiendatakse pärast sõna „hinnangut“ sõnadega „jäätmete liigiti kogumise taristu piisavusele ning“;

23) paragrahvi 42 lõike 3 punkti 17 täiendatakse pärast sõna „kava“ sõnadega „, sealhulgas meetmeid toidujäätmete tekke vähendamiseks“;

24) seaduse 2. peatükki täiendatakse 4. jaoga järgmises sõnastuses:

„4. jagu
Riiklik jäätmete sortimise uuring

§ 59^2. Riiklik jäätmete sortimise uuring

(1) Riiklik jäätmete sortimise uuring (edaspidi *sortimisuuring*) on uuring, millega hinnatakse Eestis tekkinud ja kogutud jäätmete, sealhulgas segaolmejäätmete liigilist koostist, liigiti kogumise taset, jäätmevoogude puhtust ning riiklike jäätmealaste sihttasemete täitmise seisu.

(2) Sortimisuuringu eesmärk on tagada usaldusväärne ja võrreldav andmestik jäätmevoogude kohta, mida kasutatakse muu hulgas:
1) laiendatud tootjavastutuse kohustuste arvutamiseks ja täitmise hindamiseks;

2) kogumisvõrgustiku tulemuslikkuse hindamiseks ja parandamiseks;
3) teabekampaaniate tulemuslikkuse hindamiseks ja parandamiseks;
4) Euroopa Komisjonile jäätmete kohta teabe esitamiseks.

(3) Sortimisuuringu korraldab Keskkonnaagentuur vähemalt üks kord viie aasta jooksul. Sortimisuuringu tellimisele kohaldatakse riigihangete seaduses sätestatut.

(4) Sortimisuuring tehakse koostöös asjaomaste probleemtoodete tootjate või tootjate ühendustega ning selle käigus tagatakse andmete asjakohasus ja läbipaistvus ning kaasatakse puudutatud isikud.

(5) Sortimisuuringu tegemiseks sätestatakse riigihanke alusdokumentides vähemalt järgmised tingimused:
1) uuritav piirkond;
2) uuritavate jäätmete liigid;
3) proovivõtu sagedus ja ajavahemik;
4) andmete kogumise ja analüüsi meetodid;
5) tulemuste esitamise nõuded;
6) kvaliteedi tagamise ja kontrolli põhimõtted.

(6) Valim uuritavate jäätmeliikide ja piirkonna kohta koostatakse viisil, mis tagab tulemuste võrreldavuse teiste samalaadsete sortimisuuringutega.

(7) Kohalik omavalitsus, jäätmevedaja ja jäätmekäitleja tagavad sortimisuuringu tegemiseks juurdepääsu jäätmevoogudele, edastavad nõutud teabe ning võimaldavad proovivõtu.

(8) Sortimisuuringu tulemused avalikustatakse keskkonnaportaalis kuue kuu jooksul sortimisuuringu kinnitamisest.

§ 59^3. Sortimisuuringu kulude katmine ja tasu ning selle arvutamine

(1) Sortimisuuringu kulud kaetakse riigieelarvest või muudest vahenditest, sealhulgas osaliselt teeb seda probleemtoote tootja või tootjate ühendus, kellel on asjaomase probleemtoote suhtes kohaldatavast õigusnormist tulenev sortimisuuringu rahastamise kohustus. Probleemtoote tootja või tootjate ühendus kannab üksnes selle osa sortimisuuringu kuludest, mis on seotud asjaomase probleemtoote jäätmete osakaalu kindlaksmääramisega segaolmejäätmetes või muudes jäätmetes.

(2) Probleemtoote tootja või tootjate ühendus, kellel on sortimisuuringu rahastamise kohustus, tasub Keskkonnaagentuuri korralduse alusel sortimisuuringu tasu käesolevas paragrahvis ettenähtud hinnavalemi alusel. Kui probleemtoote tootja peab seaduse kohaselt täitma laiendatud tootjavastutuse kohustusi tootjate ühenduse kaudu, on sortimisuuringu tasu maksja tootjate ühendus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud probleemtoote tootja või tootjate ühenduse makstava sortimisuuringu tasu suurus arvutatakse järgmise hinnavalemi järgi:
$S = K \times (T / \Sigma T)$, kus:
S – sortimisuuringu maksumus ühe probleemtoote tootja või tootjate ühenduse kohta eurodes;
K – asjaomase probleemtoote jäätmete osakaalu kindlaksmääramisega seotud sortimisuuringu kogumaksumus eurodes;

T – tootja või tootjate ühenduse kaudu kohustusi täitva tootja poolt turule lastud asjaomase probleemtoote kogus tonnides sortimisuuringu tulemuste kinnitamise aastale eelnenud kalendriaastal;
ΣT – kõigi asjaomase probleemtoote sortimisuuringu kulude katmiseks kohustatud tootjate poolt turule lastud asjaomase probleemtoote kogus kokku tonnides sortimisuuringu tulemuste kinnitamise aastale eelnenud kalendriaastal.

(4) Sortimisuuringu tasu arvutamisel võetakse arvesse tootjad, kes lasid sortimisuuringu tulemuste kinnitamise aastale eelnenud kalendriaastal turule asjaomaseid probleemtooteid ning kellele kohaldus nende toodete turule laskmise ajal õigusaktist tulenev sortimisuuringu rahastamise kohustus. Probleemtooteregistri andmed või muud menetluses kogutud andmed on aluseks probleemtoodete tootjate või tootjate ühenduste tuvastamisel ning nende turuosade arvutamisel. Registrikande või registrisse esitatud andmete puudumine ei vabasta sortimisuuringu rahastamise kohustuse täitmisest.

(5) Keskkonnaagentuuril on õigus nõuda probleemtoote tootjalt või tootjate ühenduselt vajaduse korral rohkem andmeid, dokumente ja kirjalikke selgitusi sortimisuuringu tasu arvutamiseks.

§ 59[4]. Sortimisuuringu tasu tasumine ja tähtaeg

(1) Keskkonnaagentuur teeb 60 tööpäeva jooksul sortimisuuringu tulemuste kinnitamisest arvates probleemtoote tootjale või tootjate ühendusele, kellel on sortimisuuringu rahastamise kohustus, teatavaks sortimisuuringu tasu määramise korralduse, märkides maksmisele kuuluva tasu suuruse, tasu arvutamise alused ja arvutuskäigu ning maksmise tähtaja.

(2) Tootja või tootjate ühendus maksab sortimisuuringu tasu 60 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korralduse teatavaks tegemisest arvates.

(3) Sortimisuuringu tasu laekub riigieelarvesse.

§ 59[5]. Sortimisuuringu tasu tasumata jätmise tagajärg

Käesoleva seaduse § 59[4] lõikes 1 nimetatud korraldus on täitedokument täitemenetluse seadustiku § 2 lõike 1 punkti 21 tähenduses. Kui sortimisuuringu tasu maksma kohustatud isik ei tasu seda korralduses ettenähtud tähtaja jooksul, võib Keskkonnaagentuur anda korralduse sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.“;

25) paragrahvi 119 lõiget 6 täiendatakse pärast tekstiosa „käesoleva seaduse §-de“ tekstiosaga „26[22],“;

26) paragrahvi 119 täiendatakse lõigetega 9[3] ja 9[4] järgmises sõnastuses:
„(9[3]) Järelevalvet käesoleva seaduse §-s 26[23] sätestatud nõuete täitmise üle teostab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet infoühiskonna teenuse seaduses sätestatud korras.

(9[4]) Järelevalvet käesoleva seaduse § 26[24] lõikes 1 ja § 26[25] lõigetes 1–4 sätestatud nõuete täitmise üle teostab Keskkonnaamet.“;

27) paragrahvi 120 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 120. Jäätmete, sealhulgas toidujäätmete tekke vältimise, jäätmehoolduse ja jäätmealase arvestuse pidamise nõuete rikkumine

(1) Jäätmete, sealhulgas toidujäätmete tekke vältimise või jäätmehoolduse nõuete, sealhulgas jäätmete üleandmise kohustuse või üleandmise nõuete või jäätmealase arvestuse pidamise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot. “;

28) paragrahvi 120^7 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.”;

29) seadust täiendatakse §-ga 120^8 järgmises sõnastuses:
„§ 120^8. Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiiltoodete riikidevahelise veo nõuete rikkumine

(1) Korduskasutuskõlblikuks hinnatud kasutatud tekstiiltoodete riikidevahelise veo nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“;

30) seadust täiendatakse §-dega 124^7–124^9 järgmises sõnastuses:
„§ 124^7. Ekspediitorteenuse osutaja hoolsuskohustuse täitmata jätmine

(1) Ekspediitorteenuse osutaja hoolsuskohustuse täitmata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 124^8. Ekspediitorteenuse osutajale teabe esitamise kohustuse täitmata jätmine

(1) Ekspediitorteenuse osutajale teabe esitamata jätmise või ebaõige, puuduliku või aegunud teabe esitamise eest tekstiiltoodete tootja poolt –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 124^9. Ekspediitorteenuse osutaja hoolsuskohustuse täitmise üle teostatava riikliku järelevalve takistamine

(1) Ekspediitorteenuse osutaja poolt tema hoolsuskohustuse täitmise üle teostatava riikliku järelevalve takistamise eest, kui takistamine seisneb Keskkonnaametile ruumidele või teabele juurdepääsu võimaldamata jätmises, järelevalve käigus ebaõige, puuduliku või aegunud teabe esitamises või Keskkonnaameti nõudel sellise teabe parandamata, täiendamata või ajakohastamata jätmises, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“;

31) paragrahvi 127 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Käesoleva seaduse §-des 120–120^{2}, 120^{4}, 120^{5}, 120^{8}, 122, 124, 124^{5}–124^{9}, 126, 126^{2}, 126^{4}, 126^{5}, 126^{8} ja 126^{10} nimetatud väärtegude kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet.“;

32) paragrahvi 127 lõiget 5 täiendatakse pärast tekstiosa „120^{5}“ tekstiosaga „, 120^{8}“;

33) paragrahvi 136^{3} pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„**§ 136^{3}. Jäätmete liigiti kogumise ja taaskasutamise ning jäätmete tekke vähendamise riiklikud sihtarvud“**;

34) paragrahvi 136^{3} täiendatakse lõigetega 7 ja 8 järgmises sõnastuses:
„(7) Hiljemalt 31. detsembriks 2030 tuleb vähendada toidujäätmete teket:
1) vähemalt 10 protsenti toidu töötlemisel ja valmistamisel võrreldes aastatel 2021–2023 tekkinud keskmise aastase toidujäätmete kogusega;
2) vähemalt 30 protsenti elaniku kohta toidu jaemüügi ja muul viisil tarnimise käigus, restoranides ja toitlustusteenuste pakkumisel ning kodumajapidamistes kokku võrreldes aastatel 2021–2023 elaniku kohta tekkinud keskmise aastase toidujäätmete kogusega.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud sihtarvude arvutamisel arvestatakse komisjoni delegeeritud otsust (EL) 2019/1597, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ toidujäätmete koguse ühtse mõõtmise ühise metoodika ja kvaliteedi miinimumnõuete osas (ELT L 248, 27.09.2019, lk 77).“;

35) paragrahvi 136^{13} täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:
„(3) Kohaliku omavalitsuse üksus viib jäätmekava käesoleva seaduse § 42 lõike 3 punktides 6 ja 17 sätestatuga kooskõlla jäätmekava muutmisel või uue kehtestamisel, kuid hiljemalt 2030. aasta 31. detsembriks.“;

36) seadust täiendatakse §-dega 136^{30} ja 136^{31} järgmises sõnastuses:
“§ 136^{30}. Tekstiiltoodete laiendatud tootjavastutuse rakendamine
(1) Käesoleva seaduse § 25 lõike 3 punktis 11 nimetatud tekstiiltoodete ja nendest tekkinud jäätmete suhtes rakendatakse § 23 lõiget 4, §-e 23^{1}, 25^{1}, 25^{3} ja 25^{4}, § 25^{5} lõikeid 1–8, § 26 lõikeid 1^{1}, 4 ja 5, § 26^{1} lõikeid 1^{1}, 1^{3} ja 1^{8}, § 26^{8} lõikeid 1–6, § 26^{23} lõiget 2, § 26^{24} lõiget 1 ning § 26^{25} lõiget 2 alates 2028. aasta 17. aprillist.

(2) Sotsiaalmajanduse üksusele rakendatakse käesoleva seaduse § 25^{6} alates 2028. aasta 17. aprillist.

(3) Digiplatvormi pakkujale rakendatakse käesoleva seaduse § 26^{23} lõiget 1 alates 2028. aasta 17. aprillist.

(4) Ekspediitorteenuse osutajale rakendatakse käesoleva seaduse § 26^{25} lõikeid 1 ja 3–5 alates 2028. aasta 17. aprillist.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksusele ja tootjate ühendusele rakendatakse käesoleva seaduse § 25^{5} lõiget 9 alates 2028. aasta 17. aprillist.

(6) Majandustegevusega tegelevale isikule, kellel on vähem kui kümme töötajat ning kelle aastakäive ja aastabilanss ei ületa kaht miljonit eurot, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 nimetatud sätetes ettenähtud tekstiiltoodete ja nendest tekkinud jäätmetega seotud

kohustusi ning käesoleva seaduse § 26 lõikes 1^{12} ja §-s 26^{22} sätestatud kohustusi alates 2029. aasta 17. aprillist.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tootjale teenuse osutamisel ei kohaldata kuni 2029. aasta 16. aprillini käesoleva seaduse § 26^{23} lõikes 1 ja § 26^{25} lõikes 1 sätestatud nõudeid tootja probleemtooteregistris registreerimise kohta teabe saamise ja kontrollimise kohta.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 6 nimetatud kohustuste täitmiseks võib probleemtooteregistris registreerimist taotleda ja registreeringu teha enne nimetatud lõigetes sätestatud tähtpäevi. Registreerimisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 25^{4} ja 26^{1} sätestatut.

(9) Käesoleva seaduse § 26 lõikeid 1^{8} ja 1^{12} ning § 26^{22} rakendatakse alates 2028. aasta 17. aprillist. Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud isiku suhtes rakendatakse § 26 lõiget 1^{8} toodete kogumisel alates 2029. aasta 17. aprillist.

(10) Enne käesoleva seaduse § 26 lõikes 1^{8} sätestatud erireegli rakendumist käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud tähtpäeval lähtutakse kasutatud tekstiiltoodete jäätmetena käsitamisel käesoleva seaduse §-st 2.

(11) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 9 sätestatud § 26^{22} rakendamise tähtpäevad ei mõjuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1157 ega käesoleva seaduse muude sätete kohaldamist saadetiste kontrollimisel ja nende jäätmestaatuse hindamisel.

§ 136^{31}. Toidujäätmete tekke vähendamise ja vältimise tegevuste rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 22^{7} lõikes 3 sätestatud arvestuse pidamise kohustust rakendatakse alates 2028. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva seaduse § 22^{7} lõikes 7 nimetatud toidukäitleja kohustust avalikustada annetatud toidu osakaal maha kantud toidust rakendatakse alates 2029. aasta 1. jaanuarist.

(3) Käesoleva seaduse § 22^{7} lõikes 10 nimetatud toidukäitleja kohustust pidada ja rakendada toidujäätmete tekke vältimise tegevuskava rakendatakse alates 2028. aasta 1. juulist.“;

37) seaduse normitehnilises märkuses asendatakse tekstiosa „direktiiviga (EL) 2018/851 (ELT L 150, 14.06.2018, lk 109–140)“ tekstiosaga „direktiividega (EL) 2018/851 (ELT L 150, 14.06.2018, lk 109–140) ja (EL) 2025/1892 (ELT L, 2025/1892, 26.09.2025)“.

§ 2. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 17. juunil.
(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 20 jõustub 2028. aasta 17. aprillil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 26. novembril 2026. a nr 2-6/26-02390

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik